

časa pripovedoval, nekaj časa pa opeval slavná dela vladarjeva. Zdelo pa se je poslušalcem, da romar ni navaden igrálec. Ptují pevec na to pripoveduje, kako je oni dobri vladar ubežal iz ječe, kako je ljubil svoje podložnike in kako so mu bili oni udani. Nobeno oko ni bilo suho; otroci in žene, starčki in možje so jokajoč klicali: »Tako se godi našemu dobremu Frideriku!«

»In tukaj je on!« pravi nato Friderik, odgrne svoj romarski plašč in pokaže se dragocena vojvodská obleka. Udano ljudstvo je bilo do solz ginjeno, ko je videlo ljubljénega vladarja; bližje stoječi pa se približajo Frideriku, dvignejo ga na svoje rame in ga nosijo po vasi Landek. Zbrano ljudstvo ga navdušeno pozdravlja. Vsi mu obljubijo neomahljivo zvestobo.

Tako je bil Friderik prepričan, da so mu Tirolci iz srca udani. Začel je nabirati vojakov in kmalu ukrotil neubogljive plemenitaše v deželi. Pomiril se je tudi s cesarjem Sigismundom in odslej je skrbel samo za blaginjo ljube mu Tiroske in zvestih podložnikov.

Hvaležni Tirolci ga še sedaj ne morejo pozabiti. V Inomostu je vojvodská palača, ki jo je dal sezidati Friderik. Palača ima pozlačen bakren pristrešek, ki je znan pod imenom »zlata strehica«. Ljudstvo pripoveduje, da jo je dal narediti Friderik, da bi osramotil svoje sovražnike, ki so ga zaradi njegovih nesreč imenovali Friderika »s praznim žepom«.

Iz naše vasice.

(Piše Janko Barlé.)

XXV.

Moj Bog, tega si pa vender nisem mislila, da bom to dočakala«, govorila je pod hruško stara Katarina in še dosti ročno lupila krompir in ga metala v veliko skledo, da tako pomore gospodinjí pripraviti večerjo. Kdo bi znal, kako se je pisala, saj je ni nihče drugače klical kot za staro Katarino in pri Mlačanovih je bila, odkar pomnim. Zgovorjenega ni imela sicer ničesar, vendar ga ni bilo, komur bi bila na poti tam v oni mali sobici pod streho. Za veliko delo res ni več bila, noge so ji slabele, suhe roke so se ji tresle in oči so jo že precej zapustile — vendar pri domu je še vedno kaj postorila. Varovala je otroke, podila kokoši iz veže, pomagala materi v kuhinji in prebiralá jagode na debelem molku. Pod župnijskim zvonom ga ni bilo, kdor bi bil sovražnik dobri starici.

Ej, ni se ji hotelo nekaj vjemati tistega popoldne. Majála je večkrat z glavo, ponehala lupiti krompir, ustnice so se ji nabrale na smeh in zopet je dejála:

»No, tu vidim, da me Bog res ljubi, ker mi je dal dočakati to veselje. Kolikokrat sem ga ujčkála na teh le svojih starih rokah in glej, jutri bode novo mašo bral. Ej, dober otroček je bil vedno. Bog mu daj zdravje.«

Tako je modrovala starica pod Mlačánovo hruško, pri fari so pa peli zvonovi, da je bilo veselo slišati, a gori na hribcu nad vasjo zagrmel je po-

gostoma mogočen strel. Kaj ne bi, saj je pač trebalo daleč okrog oznaniti, da slavi naša vasica vesel, redek dogodek: prihodnjega nedeljskega dné bode Orehovčev gospod Jožek prvikrat slovesno pel -sveto mašo v domači cerkvi. Kdo bi ne bil tega vesel, posebno, ker se je taka slovesnost tako poredkoma slavila v naši vasi.

In res je zavladalo že tistega popoldne obče veselje v celi župniji, posebno pa v naši vasi. Gospod Jožek je bil povsod zelo priljubljen in staremu in mlademu dober znanec. Ko je prihajal domov na počitnice, stopil je v vsako hišo, stisnil vsakemu prijateljski roko, imel za vsakega prijaznih besedij, bil je povsod domač. Sam kmetiški sin, imel je srce široko odprto za vsakega kmeta, nasvetoval mu je marsikaj in posodil mnogokatero knjigo. Posebno je pa spoštoval starčke in starice in presedel pri njih v poverljivih pogovorih marsikatero popoldne. Vse je želelo dobremu gospodu, da čim prej dovrši svoje nauke in postane duhovnik. A če je sedaj nastopil ta zaželeni čas, je pač lahko umljivo, da je vzrojila vsa vas.

Nova maša, nova maša — srečen, presrečen dan, kdo se te ne bi veselil? Srečna vasica, kjer se pogostoma slavi ta dan!

Onega sobotnega popoldneva ga pač ni bilo v naši vasi, kdor bi držal roke križem. Ej, bilo je vendar toliko očistiti in pospraviti, da nikoli tega. Hiše so se že nekoliko tednov popreje pobelile, a zdaj jih je trebalo še nekoliko okrasiti. Deklice so okrasile okna z najlepšimi cveticami, kar so jih imele, gori na streho pričvrstila se je na marsikateri hiši zastavica, pred hišami se je vse lepo pomelo, a pred slavljenčevo hišo, pred župniščem in pred cerkvijo so pa fantje postavili visoke, lepo okrašene mlaje. Kaj pa še-le cerkovnik Martinek, ta je imel dela, ta. Trebalo je cerkev okrasiti kot na Božič ali Velikonoč, in kar je cerkev najlepšega premogla, vse se je moralo prirediti, naj se vé, kje se slavi nova maša!

Porodil se je naposled slavnostni dan, lep, jasen in solnčen, za kar je vsaki že dolgo popreje prosil. Od vseh stranij so hiteli ljudje v praznični obleki. Prihajali so ne samo iz domače, nego iz vseh okolnih župnij, saj mi je često rekla moja stara mati, da naj se nobeden ne kesa, da je prišel na novo mašo, pa če bi prišel tudi od tako daleč, da je potoma raztrgal nove čevlje, ker je nova maša velik dar božji. Vsakemu je kipelo srce velikega veselja in vsaki je težko pričakoval trenutka, ko bode prvikrat zagledal mladega gospoda pred žrtvenikom Gospodovim.

Malo je spala tiste noči stara Katarina. Usta so ji šepetala pobožne molitve, molila je za novomašnika, za-se in za vse dobre ljudi. Težko je pričakovala jutra. Jedva se je oglasilo slovesno jutranje zvonjenje, že je bila na nogah. Oblekla je praznično oblačilo in zavezala si na glavo črno svilen ruto. Odprla je zabojček, v katerem je hranila svoje stvari, in dolgo je v njem nekaj iskala. Naposled je vendar našla, prav na dnu zabojčka, bila je stara šmarna petica, skrbno v papir zavita.

»To-le bode pa za darovanje« — govorila je sama s seboj — »naj se spomni kdaj pri sveti maši stare Katarine, katera ga je večkrat kot otroka pestovala.«

Doma ni imela več miru, odpravila se je počasi v cerkev. Dolgo je bilo še do slovesnosti, pa kaj to nji; sela je tam v klop in molila, saj ji je bilo tako ugodno, kadar je mogla lepo tiho prebirati molek. Ej, dobra starica je bila stara Katarina.

Prišel je naposled zaželeni trenutek. Ej, bil je to slovesen čas, kakoršnih je malo videla naša vasica. V dolgem sprevodu je korakal v družbi mnogih duhovnih gospodov gospod novomašnik v cerkev. V zvoniku so pritrkavali, streli so pokali in orglje so bučale, da je vsakega obvladalo neko nenavadno slovesno čustvo. In ko so pevci zapeli lepo pesem nepozabnega Riharja:

»Novomašnik bod' pozdravljen,
Od Boga si nam poslan«,

tedaj je pač vsako srce zahvaljevalo Boga za srečo, katero je podelil novomašniku in ž njim njegovi rodni vasici. Pač so v vsaki duši odmevale besede: »Slava Bogu na višavi«, katere je novomašnik prvikrat zapel. A ko je častitljivi gospod župnik, kateri je bil novomašnika oblił s krstno vodo in kateri mu je bil prvič podelil v sv. obhajilu Jezusovo telo, začel govoriti, tedaj ni pač več nobeno oko ostalo suho. Stari Orehovec je bil trd mož in vendar je plakal kot malo dete. Kako bi se pač veselila dobra mati, ko bi gledala svojega Jožka pred žrtvenikom, ali nje že dolgo ni bilo med živimi. Saj se je pa v nebesih veselila sreče, katera je našla njenega sina — da je postal služabnik Gospodov.

Kaj bi dalje opisoval lepo slovesnost, vsega tako ne bi mogel opisati. Gospodu novomašniku bode izvestno vedno ostala v spominu, a tako tudi vsem onim, kateri so bili ondukaj zbrani.

Otroci moji, mladi ste in le Bog vé, kaj bode še vse iz vas. Uverjen sem, da bode marsikateri izmeį vas, kateri bodete to brali, postal duhovnik in jedenkrat ravno tako pel novo mašo v domači vasici, kakor jo je pel Orehovčev gospod. Toda vsi ne bodete postali duhovniki, ker to tudi ne more biti. Vendar če to tudi ne postanete, bodite vedno dobri, pobožni in pošteni. Bodite potem, kar vam drago, če ostanete takovi, bodete sebi v srečo in zadovoljstvo, a starišem in domovini pa v veselje in ponos.

Ptičar.

(Povest. — Piše Basnigoj.)

(Konec.)

VII.

Pene je že služil dve leti na Koroškem za pastirja. Mnogo grmovja je prelezel, ko se je plazil za ovci in kozami, mnogo jerbasonov je spletel in, kar je poglobitno, privadil se je dela in resnega življenja. Tudi Tonček je doslužil tuji kruh v Ziljski dolini. Naučil se je celo nekoliko nemščine,